

AVENTURILE ALISEI ÎN
ȚARA MINUNILOR

*Prin aur postmeridian,
Barea domol răzbate -
La vâsle, fără meșteșug,
Trag brațe delicate,
Iar mâini miciuțe-ncearcă-n van
Direcția s-arate.*

*Vai, trio crud, ce-n ceas torid
Îmi cereți o poveste -
Și-un fulg de-ar trebui să mișc,
Prea slab suflul îmi este!
Când sunt trei glasuri contra lui,
Un glas nu prididește...*

*Prima, cu glas poruncitor,
Mă-ntreabă: - Tot n-ai început?
Secunda zice: - Să ne spui
Un basm trăsniț, că-i mai plăcut.
Terța-nterupe basmul doar...
Cum câte-o dată pe minul.*

*Acum cu gândul urmăresc,
Păstrând tăcere toate,
Copilul ce străbate-n vis
Tărâmurî minunate,
Vorbînd cu creaturi de basm.
Și cred... Pe jumătate!*

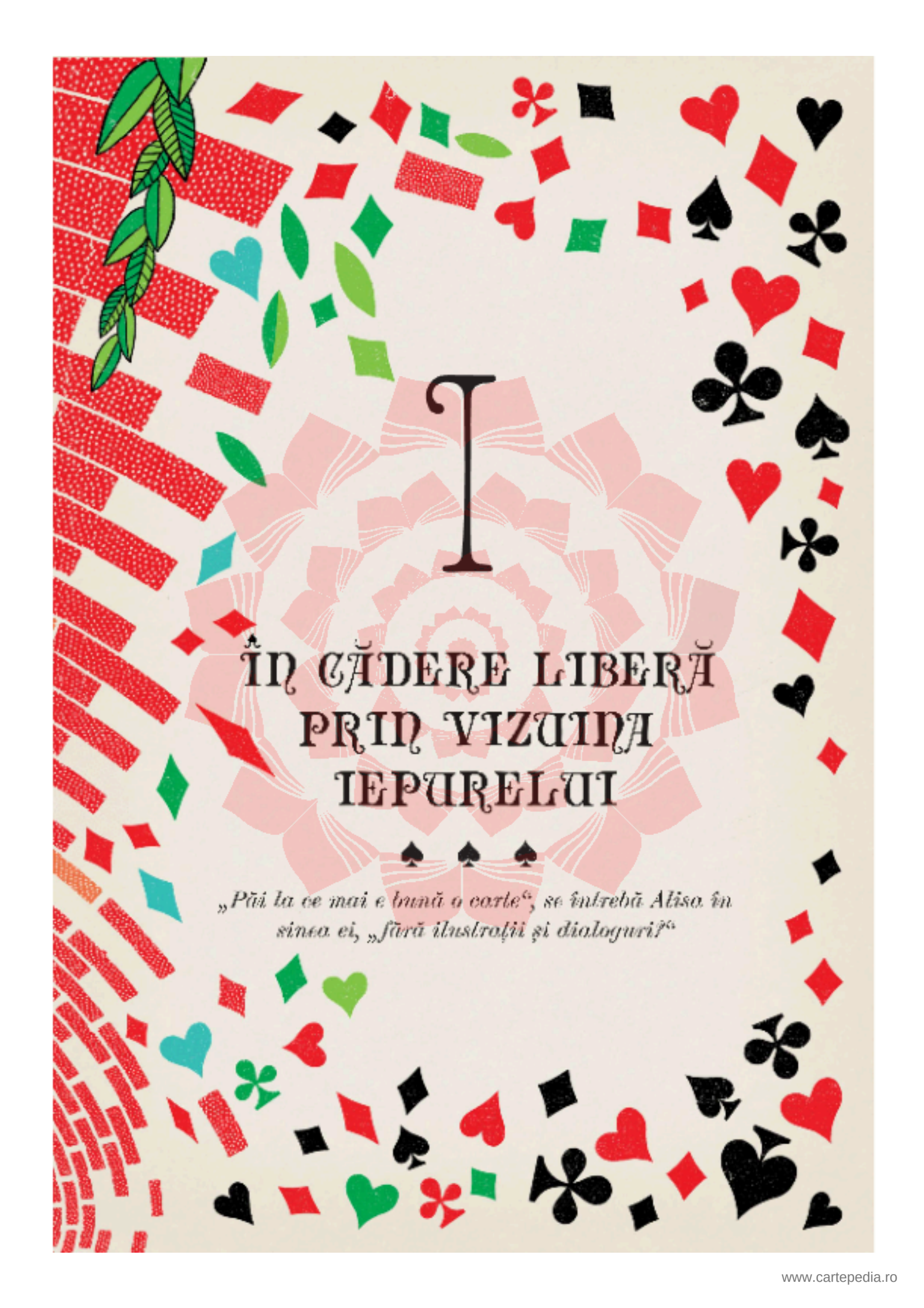
*Iar când povestea a secat
A' visului izvoare
Și povesteașul basmu-ar vrea
Să-l lase la culcare
Cu „va urma“, zic cele trei:
— E vremea de sculare!*

*Și-așa, povestea a crescut
De fiecare dată
Și, episod cu episod,
Acum e terminată.*

*Cărmim spre casă-n asfințit,
O fericită ceată.*

*Alisa! Ia povestea și,
Cu mâna ta subțire,
O împletește-n tainic vis
La tine-n amintire,
Precum cununii de pelerini
Din ofilite fire.*

ÎN CĂDERE LIBERĂ PRIN VIZIUNEA IEPURELUI

„Păi la ce mai e bună o carte“, se întrebă Alisa în
sinea ei, „fără ilustrații și dialoguri?“

Alisa se cam săturase să tot stea așa, fără nicio treabă, pe malul râului, lângă sora ei: încercase, în vreo două rânduri, să tragă cu ochiul la cartea pe care o citea soră-sa, dar nici urmă de ilustrații sau de dialog acolo. „Păi la ce mai e bună o carte“, se întrebă Alisa în sine ea, „fără ilustrații și dialoguri?“

Toemai își făcea socoteala în minte (pe cât mai putea ea socoti, căci arșița zilei o toropise cu totul și o trăgea strașnic la somn) dacă plăcerea de a înșira un lanț de margarete merită osteneala să se ridice și să culeagă margaretele de care ar avea nevoie pentru asta, când se trezi deodată că un Iepure Alb cu ochii roz trece în goană pe lângă ea.

Alisei nu i se păru *deloc* un lucru ieșit din comun, după cum nu i se păru *deloc* ieșit din comun nici să-l audă pe Iepure zicându-și „Vai de mine și de mine! O s-ajung prea târziu!“ (mai târziu, când și-a amintit mai pe îndelete această ciudată apariție, și-a dat seama că ar fi trebuit să-i dea de gândit, dar la momentul respectiv totul i se păruse cât se poate de firesc); doar când Iepurele *scoase un ceas din buzunarul vestei* și se uită la el, după care porni în grabă mai departe, Alisa sări în picioare, căci îi fulgeră prin minte ideea că în viața ei nu mai văzuse iepure cu vestă, necum cu ceas de buzunar pe care să-l scoată din buzunarul ei. Arzând de curiozitate, se luă numaidecât după el, tăind câmpul în goană,

taman cât să-l vadă cum dispare - tuști! - sub gardul viu, în gura încăpătoare a unei vizuini.

Alisa îl urmă numaidecât, fără să se gândească o clipă cum mai avea să iasă de acolo.

Galeria în care dispăruse iepurele o conduse o bucată de vreme drept înainte, dar dintr-odată coti în jos atât de brusc, încât Alisa nu mai apucă să se oprească. Se pomeni căzând într-un puț care părea foarte adânc.

Acum, ori era puțul foarte adânc, ori cădea ea foarte încet, căci în timp ce se ducea lin în jos, se trezi că are o groază de timp să privească în jur și să se întrebe ce avea să se întâmple în continuare. Mai întâi, încercă să privească sub ea, să vadă ce o așteaptă, dar era prea întuneric să poată distinge ceva: așa că încercă să se concentreze asupra pereților puțului și băgă de seamă că erau plini de dulapuri și rafturi de cărți. Din loc în loc, vedea hărți și tablouri agățate în cuie. Trecând prin dreptul unui raft, luă de pe el un borcan: avea o etichetă pe care scria „GEM DE PORTOCAL”, dar spre marea ei dezamăgire era gol. Pentru că nu voia să-l arunce pur și simplu, de teamă să nu omoare pe cineva jos, reuși să-l pună într-unul din dulapurile pe lângă care trecea în cădere.

„Vai!” își spuse Alisa în sinea ei, „după o asemenea căzătură, cred că nici n-o să-mi mai pese când mă duc de-a berbeleacul pe scări în jos! Cât de curajoasă o să mă creadă toți ai casei! Numai că n-aș sufla un cuvânt despre o asemenea pățanie, nici chiar dacă ar fi să cad de pe acoperiș!” (Ceea ce era cât se poate de adevărat.)

În jos, în jos, tot mai în jos. Oare această cădere nu se va sfârși *niciodată*?

— Mă întreb câte mile oi fi căzut până acum? își zise Alisa cu glas tare. Cred că încep să mă apropii deja de centrul

pământului. Ia să vedem: asta ar însemna patru mii de mile în jos, dacă nu mă-nșel... (căci, vedeți voi, Alisa învățase mai multe lucruri de genul ăsta în timpul lecțiilor și, deși nu era, poate, cea mai bună ocazie să-și etaleze cunoștințele, întrucât nu prea avea cine s-o audă, era, totuși, un bun exercițiu de recapitulare)... da, cam asta-i distanța corectă... dar mă-ntreb acum oare la ce latitudine sau longitudine să fi ajuns?

(Alisa habar n-avea ce înseamnă latitudine, iar longitudine nici atât. Dar era convinsă că așa o mândrețe de cuvinte sunt numai bune de rostit când vrei să-ți dai importanță.)

Își urmă neabătută șirul gândurilor.

— Și acum o să cad drept prin centrul pământului, sau cum? Ce nostim o să fie când ies de aici în mijlocul oamenilor care umblă cu capul în jos! Antipatici, sau cum le-o fi zicând... (acum era mai degrabă bucuroasă că *nu avea* cine s-o audă, întrucât bănuia că nu folosisese deloc cuvântul potrivit)... Va trebui, nu-i așa, să-i întreb în ce țară am nimerit, „Nu vă supărați, doamnă, aici e Australia sau Noua Zeelandă?“ (Și încercă să facă o reverență în timp ce vorbea - imaginați-vă numai cum e să faci o reverență când te afli în cădere liberă! Credeți că voi ați reuși!) Dacă întreb așa ceva, o să mă creadă o fetiță tare proastă! Nu, orice s-ar întâmpla, nu se face să întreb. Poate văd scris pe undeva.

În jos, în jos, tot mai în jos. Pentru că oricum nu avea altă treabă, Alisa continuă să vorbească:

— Cred că Dinei o să-i fie dor de mine la noapte. (Dina era pisica ei.) Sper că-și vor aminti să-i pună castronul cu lapte la ora cinci. Dina, draguțo, tare aș vrea să fii cu mine acum. Aici, în aer, nu avem șoareci, din păcate, dar ai putea să prinzi un liliac. Știi, seamănă destul de mult cu șoarecii. Oare pisicile mănâncă lilieci? Alisei începuse să-i fie cam somn, dar vorbe mai departe, ca-n vis, „Oare pisicile mănâncă lilieci? Oare pisicile mănâncă

lilieci?“ și, uneori, „Oare lilieciile mănâncă pisici?“, pentru că, înțelegeți, atâta vreme cât nu putea răspunde la niciuna din aceste întrebări, chiar nu prea conta cum anume le formulează.

Alisa simți că e pe cale să ațipească. Tocmai începuse să viseze că se plimbă de mână cu Dina și o întreabă cât se poate de serios: „Spune-mi adevărul, Dina: ai mâncat vreodată un liliac?“ când, dintr-o dată, Buf! Buf!, ateriză cu o bufnitură pe un morman de surcele și frunze uscate. Căderea ei se sfârșise.

Alisa nu se lovisе cătuși de puțin. Într-o clipă, era în picioare. Privi în sus, dar deasupra era întuneric-beznă. În fața ei se întindea până departe o altă galerie. Încă se mai vedea Iepurele Alb, înaintând grăbit de-a lungul ei. Nu era nicio clipă de pierdut. Alisa se luă după el ca vântul, la timp să-l audă spunând, înainte să dispară după colț:

— Vai de urechile și de mustățile mele, ce târziu s-a făcut!

În acel moment Alisa ajunsese chiar în spatele lui, dar când încercase să-l urmeze după colț, Iepurele nu mai era de văzut nicăieri. Alisa se trezi deodată într-o sală lungă și joasă, luminată de lămpi atârunate de tavan.

Pe ambele laturi erau uși, însă toate încuiate. După ce Alisa merse până la capătul sălii pe o latură și se întoarse pe cealaltă, încercând pe rând fiecare ușă, începu să se plimbe abătută prin mijlocul sălii, întrebându-se cum va mai reuși vreodată să iasă de acolo.

Pe neașteptate, dădu peste o măsuță cu trei picioare. Măsuța era cu totul și cu totul de sticlă. Pe ea nu se afla decât o cheiță de aur. Alisa se gândi îndată că ar putea fi de la una dintre uși. Dar, vai! Ori erau broaștele prea largi, ori era cheia prea mică, pentru că de potrivit nu se potrivea în niciuna. Dar când mai făcu o tură, Alisa dădu peste o draperie joasă, pe care până atunci nu o mai observase. În spatele draperiei se afla o ușiță,

nu mai înaltă decât genunchiul Alisei. Încercă mica cheie de aur în broască și, spre marea ei bucurie, văzu că se potrivea!

Alisa deschise ușa și descoperi că dădea într-un mic coridor, nu mai larg decât o galerie de șobolan. Se lăsă în genunchi și, la capătul coridorului, dădu cu ochii de o grădină cum nu se poate mai frumoasă. Tare-ar mai fi vrut să iasă din coridorul întunecos și să se plimbe printre straturile cu flori viu colorate și fântânile arteziene cu apă răcoroasă. Dar nu era loc nici cât să-și scoată capul pe ușă. „Și chiar dacă aș *reuși* să-mi strecur capul“, își spuse sărmana Alisa, „nu mi-ar fi de niciun folos fără umeri. Of, cât mi-aș dori să mă pot micșora ca un telescop! Și chiar cred că aș putea, dacă aș ști numai de unde să încep.“ Pentru că, nu-i așa?, în ultima vreme i se întâmplaseră atâtea lucruri ciudate, încât Alisa începuse să creadă că nimic nu mai era cu adevărat imposibil.

Părea că nu mai are niciun rost să aștepte lângă ușită, așa că se întoarse la măsuta de sticlă, cu un licăr de speranță că va găsi pe ea o nouă cheie sau măcar o carte cu instrucțiuni care să-i învețe pe oameni cum să se micșoreze asemenea unui telescop. De astă dată găsi însă o sticlută („Care bag mâna-n foc că nu era aici mai devreme“, spuse Alisa), iar de gâtul sticlutei atârna un cartonaș pe care, cu elegante litere de tipar, seria „BEA-MĂ“.

Era ușor de zis „Bea-mă“, dar o fetiță cuminte ca Alisa n-ar fi făcut niciodată *asa ceva* fără să se gândească *bine* înainte.

— Nicidecum, mai întâi o să mă uit, spuse ea, să văd dacă serie sau nu „otravă“.

Întrucât nu o dată citise niște istorioare de toată frumusețea cu copii care ba se fripseseră, ba fuseseră devorați de fiare sălbatice, și tot felul de astfel de situații neplăcute, numai și numai din cauză că *refuzaseră* să-și amintească regulile simple

învățate de la prietenii lor, cum ar fi că un vătrai încins în foc te arde dacă-l ții prea mult în mână, sau că, dacă te tai *foarte* adânc la un deget cu cuțitul, de obicei curge sânge. De aceea, ea nu uitase niciodată că dacă bei o cantitate mare dintr-o sticlă pe care scrie „otravă“, e aproape sigur că, mai devreme sau mai târziu, n-o să-ți pice prea bine.

Dar oricum ai lua-o, pe această sticlă *nu* scria „otravă“. Alisa se aventură așadar să guste puțin din ea și, plăcându-i gustul (avea un fel de aromă amestecată de tartă cu cireșe, cremă de vanilie, ananas, friptură de curcan, caramel și pâine proaspăt-prăjită cu unt), o termină curând, până la ultima picătură.

— Ciudat mă mai simt! spuse Alisa. Am impresia că încep să mă scurtez ca un telescop.

Și chiar așa se și întâmpla. Se făcuse de numai trei palme. Chipul i se luminează de încântare la gândul că acum avea exact înălțimea potrivită ca să poată intra prin ușiță în minunata grădină. Dar mai întâi așteaptă câteva minute, să vadă dacă se mai scurtează sau nu. Își făcea oarece griji în această privință. „Căci la sfârșit, nu-i așa?“ – își spuse Alisa – „m-aș putea scurta de tot, ca o lumânare. Oare ce s-ar alege de mine atunci?“ Și încercă să-și imagineze unde se duce flacăra lumânării după ce ai suflat în ea, căci nu reușea cu niciun chip să-și amintească dacă văzuse vreodată așa ceva.

După o vreme, constatând ea că nu se mai întâmplă nimic, Alisa se hotărî să meargă imediat în grădină. Dar vai, sărmana! Când ajunsese la ușiță, se trezi că uitase cheița de aur, iar când se întoarse la măsuță după ea, descoperi că nu mai avea cum s-o ia. De văzut, o putea vedea cât se poate de clar prin sticlă,

și chiar încercă din răspuțeri să se cațăre pe piciorul mesei, dar era prea alunecos. Istovită de atâtea încercări, nefericita fetiță se așază pe jos și începu să plângă.

— Hai, gata! N-are niciun rost să plângi în halul ăsta! își zise Alisa, pe un ton destul de tăios. Te sfătuiesc să încetezi imediat!

De obicei își dădea sfaturi foarte bune (deși le urma doar în foarte puține cazuri), iar uneori se certa pe sine însăși cu atâta asprime, încât îi dădeau lacrimile. Ba chiar își amintea că odată încercase să-și dea palme pentru că nu jucase cinstit împotriva ei însăși, într-o partidă de crochét pe care o juca de una singură.

— Dar acum n-ar avea niciun rost, își spuse biata Alisa, să mă prefac că sunt două persoane! Păi ce-a mai rămas din mine de-abia dacă ajunge pentru o singură persoană respectabilă.

Deodată, ochii îi căzură pe o cutiuță de sticlă, aflată sub masă. O deschise și dădu în ea peste o prăjitură minuscule, pe care, cu litere meșteșugite, alcătuite din stafide, seria „MÂNÂNCĂ-MĂ”.

— O s-o mănânc, atunci, zise Alisa, și dacă mă face mai mare, o să pot ajunge la cheie, iar dacă mă face mai mică, o să mă pot strecura pe sub ușă. Așa că, orice-ar fi, tot o să pot ajunge în grădină într-un fel sau altul – nu-mi pasă cum!

Gustă puțin din prăjitură și se-ntrebă plină de teamă: „Ce se-ntâmplă? Ce se-ntâmplă?” ținându-și o mână deasupra capului, să vadă dacă o ia în sus sau în jos, și nu mică-i fu mirarea să vadă că înălțimea ei rămâne neschimbată. De bună seamă, în general așa se întâmplă când mănâcăm prăjituri. Dar Alisa era atât de obișnuită să nu se aștepte decât la întâmplări cu totul ieșite din comun, încât acum i se părea o prostie de-a dreptul plictisitoare ca viața să-și urmeze cursul ei firesc.

Așa că își văzu de treabă și curând termină de mâncat toată prăjitura.

Cine a visat pe cine?

*Copil senin, cu ochii visători,
Minuni ți-s scris-e-n ochi ca într-o carte!
Chiar dacă timpul sprinten trece-n zbor
Și o juma' de viață ne desparte,
C-un zâmbet iubitor ca să primești
Iubire-n dar - darul unei povești.*

*Nu ți-am văzut obrazul luminând,
N-am auzit în râsu-ți zurgălăi,
Nici loc nu-mi voi afla la tine-n gând
Când amurgi-vor tineri anii tăi -
Mi-e de ajuns c-acum te voi vedea
Cum, fără greș, ascuți povestea mea.*

*Poveste începută-n vremea când
Vedeam cum sorii verile inundă -
Un clinchet blând, alene numărând
Bătaia vâslei ce se-afundă-n undă...
Ecoul ei în amintiri nu moare,
Dar ani pizmași mă-ndeamnă la uitare.*

*Ascultă, dar, povestea mea acuși,
Pân' ce o fioroasă voce-amară
Te va chema în nedorit culcuș
Pe tine, melancolică fecioară.
Suntem copii mai mari - noi, fiecare -,
Cărlim când vine ora de culcare.*

*Afară-i ger, zăpadă orbitoare,
O tristă și turbată vijelie,
În casă arde-a focului dogoare -
Un cuib fericite de copilărie.
Te vor păzi cuvinte fermecate -
Să nu te temi de vântul crunt ce bate.*

*Și chiar de câte-o umbră de suspin
Va reuși povestea s-o-nfioare,
„Ferice veri“ - chiar dacă nu mai vin -
Și-a verilor care-au trecut splendoare
Te vor feri de-a' ei suflări funeste
În casa cea plăcută din poveste.*

PERSONAJE

(în ordinea de la începutul partidei)

ALB

PIESE

Dingazdrang
Unicorn
Oaie
Regina Albă
Regele Alb
Un om în vârstă
Cavalerul Alb
Dingazdrong

PIONI

Margaretă
Iepurex
Stridie
Lili
Pui de Căprioară
Stridie
Pălărigă
Margaretă

ROȘU

PIONI

Margaretă
Mesager
Stridie
Crinotigră
Trandafir
Stridie
Broscoi
Margaretă

PIESE

Hopa Buf
Dulgher
Morsă
Regina Roșie
Regele Roșu
Cioară
Cavalerul Roșu
Leu

Pionul Alb (Alisa) trebuie să joace și să câștige din unsprezece mutări.

ALB

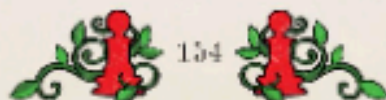
PAGINA

1. Alisa se întâlnește cu Regina Roșie 181
2. Alisa traversează pătratul 3 al Reginei (cu trenul) spre pătratul 4 (Dingazdrang și Dingazdrong) 191
3. Alisa se întâlnește cu Regina Albă (cu șal) 194
4. Alisa avansează în pătratul 5 al Reginei (prăvălie, râu, prăvălie) 220
5. Alisa avansează în pătratul 6 al Reginei (Hopa Buf) 225
6. Alisa avansează în pătratul 7 al Reginei (pădure) 232
7. Cavalerul Alb capturează Cavalerul Roșu 267
8. Alisa avansează în pătratul 8 al Reginei (incoronarea) 282
9. Alisa devine Regină 293
10. Castelul Alisei (ospăț) 296
11. Alisa capturează Regina Roșie și câștigă 304

ROȘU

PAGINA

1. Regina Roșie avansează în pătratul 4 al Regelui Roșu 186
2. Regina Albă avansează în pătratul 4 al Nebunului Reginei (după șal) 222
3. Regina Albă avansează în pătratul 5 al Nebunului Reginei (devine oaie) 225
4. Regina Albă avansează în pătratul 8 al Nebunului Regelui (lasă oul pe raft) 232
5. Regina Albă avansează în pătratul 8 al Nebunului Reginei (fugind de Cavalerul Roșu) 260
6. Cavalerul Roșu avansează în pătratul 2 al Regelui (șah) 266
7. Cavalerul Alb avansează în pătratul 5 al Nebunului Regelui 282
8. Regina Roșie avansează în pătratul Pionului Regelui (examenul) 287
9. Castelul Reginei 294
10. Regina Albă avansează în pătratul șase al Reginei Roșii (supa) 302

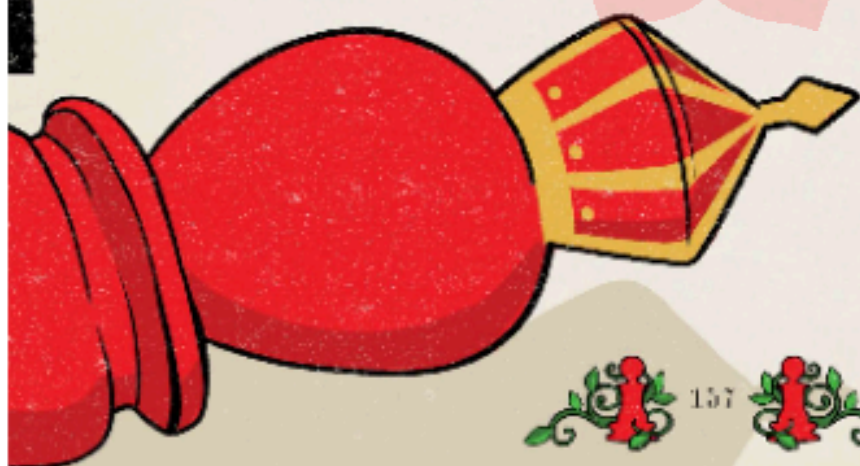
... ALISA ÎN ȚARA OGLINZII ...

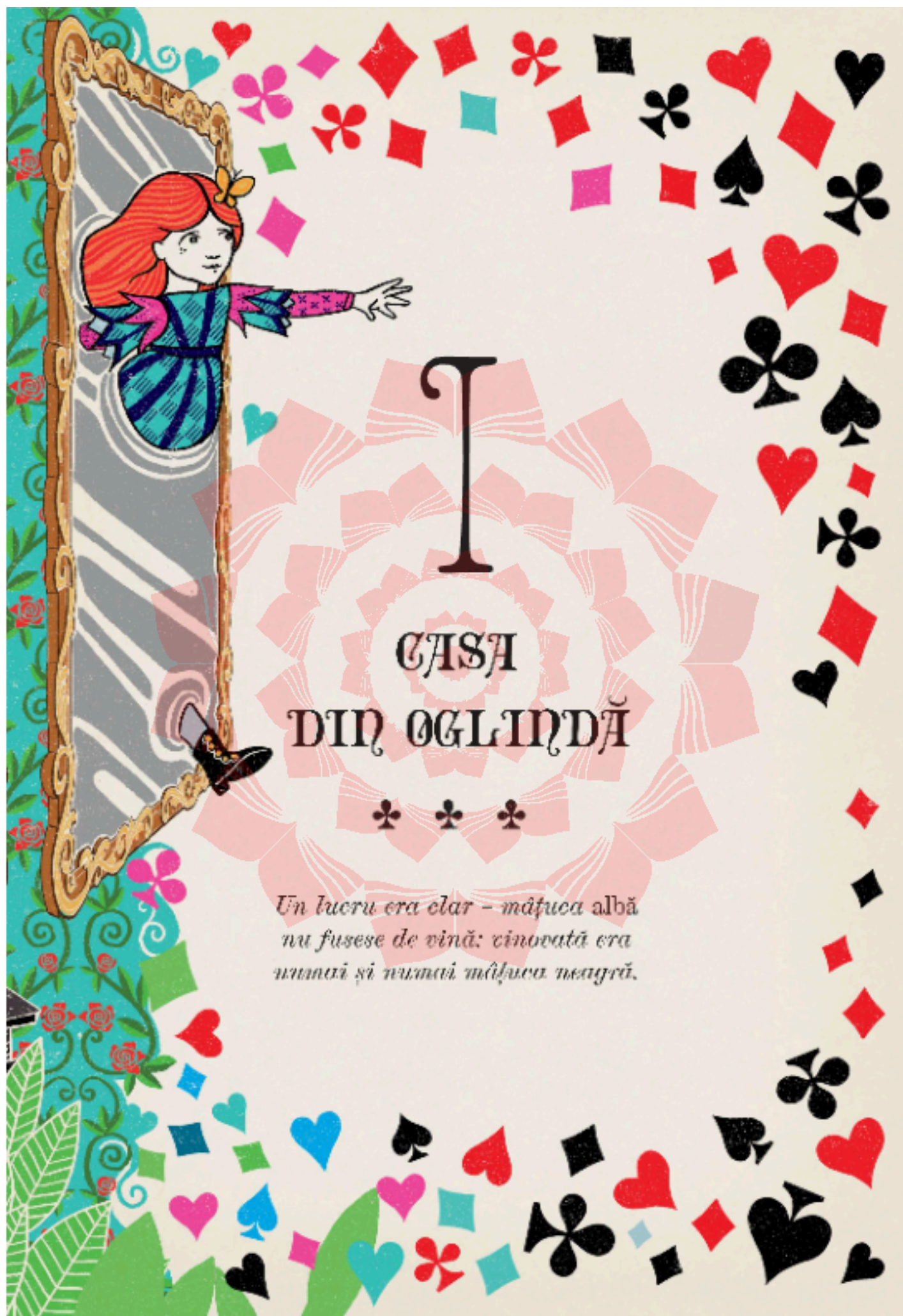
Deoarece problema de șah dintr-o pagină anterioară i-a nedumerit pe unii dintre cititorii mei, poate că ar fi bine să explic că ea a fost elaborată în mod corect în ceea ce privește *mutările*. Poate că *sucesiunea* Roșului cu Albul nu este respectată cu strictețea cuvenită, iar „rocada“ celor trei Regine nu e decât un fel de a spune că au intrat în palat. Dar „șahul“ la Regele Alb din mutarea 6, capturarea Calului Roșu din mutarea 7 și „matul“ la Regele Roșu din final sunt în strictă concordanță cu regulile jocului, după cum va descoperi oricine își dă silința să așeze piesele în ordine și să execute mutările conform indicațiilor.

Cuvintele noi din poezia „Palavrozauriada“ (vezi p. 171) au dat naștere unor opinii divergente în ceea ce privește pronunția lor corectă: de aceea, ar fi poate util să ofer câteva indicații și în *acest* sens. În cuvântul „slungi“, sunetul siflant inițial se va pronunța ținând buzele întinse, șirurile de dinți ușor deschise, în timp ce vârful limbii se sprijină în spatele incisivilor inferiori. În „prásneau sforând“, sunetul vibrant „r“ se pronunță imprimând limbii o vibrație *prelungită*. Iar „râtverzi“ se pronunță astfel încât să rimeze cu „scoverzi“.

Crăciun, 1896

I CASA DIN OGLINDA

*Un lucru era clar - mătrea albă
nu fusese de vină: vinovată era
numai și numai mătrea neagră.*

